De Ridderhofstad Bolestein te Maarssen.

A. HET TEGENWOORDIGE HUIS BOLESTEIN.

Het tegenwoordige huis „Bolestein" dagteekent uit de 19de eeuw. Toen kreeg het zijn vierkante bekapping, ballustrade en brug-bordes, zijn luchtig torentje met uurwerk. Het geheel is opgetrokken uit de gracht op deels oude fundeering. Herhaaldelijk is „Bolestein" verbouwd.

De teekening (litho) uit de serie „Utrecht en Omstreken" (1836) geeft ons reeds een sinds 1825 vernieuwden toestand weer. De familie Th. H. Abels van Waveren, die het in de vorige eeuw bewoonde, heeft het opnieuw verbouwd. Een laatste wijziging had plaats in 1917 door den heer de Muinck Keizer. Aan dien in het begin der 19e eeuw vernieuwden toestand herinneren ons de lithographieën van P. J. Lutgers. Dan zijn er nog afbeeldingen in Zincographie uit het jaar 1894, waaronder ook „La salle d'armes à Bolesteyn" (gezicht in de wapenkamer van het huis, ontleend aan de „Catalogue de tableaux anciens de la succession de L. Abels"). Verschillende afbeeldingen, welke wij hier weergeven, laten de uiterlijke wijzigingen zien, en ontslaan ons van een verdere gedetailleerde bouwkundige beschrijving, welke te veel ruimte zou eischen.

Gezien vanaf den Rijksstraatweg of het Zandpad bij Doornburg, domineert het vierkant gepleisterde, voorname, deftige landhuis in markant wit, de naaste omgeving. Aan de Vechtzijde is een overdekte uitgebreide ballustrade opgetrokken, terwijl aan de voorzijde de toegang met een monumentale inrij-poort met gesmeed ijzeren hek wordt geopend, prijkende met den naam: „Bolestein". Twee sfinxen in zandsteen houden de wacht aan de brug, die met keien is geplaveid. Door de zware in eikenhout bewerkte deur, met wapenschilden van vroegere bewoners versierd, treedt men binnen. Uiterlijk herkent men de wijzigingen niet meer, welke „Bolestein" in den

(Foto archief Schrijver)
Bolestein vóór de restauratie 1942.

loop der tijden onderging. Het metselwerk is grootendeels in kruisverband uitgevoerd, evenals Gunterstein aan de hoeken met saillies versterkt, wat hier en daar onverzorgd en slordig voor den dag komt bij het wegnemen van de pleisterlaag. De metselsteen verschilt in soort, vorm en afmeting van de verschillende deelen, welke later zijn bijgebouwd, bijv. bij het oude gedeelte telt men op 1 M. 16 lagen, aan de zuidzijde 21 lagen, enz. Enkele gedeelten zijn gevoegd geweest.

De oude toestand realiseert men het best in het sousterrain, waar oude gewelven en muurwerk de vroegere situaties weergeven, zooals op bijgaanden plattegrond is aangeduid. Inwendig trekt vooral de vestibule de aandacht met stuccowerk, in Lodewijk XVI-trant en de deurbetimmering met loodornament uit het midden der 19de eeuw. De groote zaal (Salle d'armes) heeft met marmer bekleede wanden en is het voornaamste vertrek van het huis. Overigens is uit kunst-historisch oogpunt in het huis weinig merkwaardigs. De trapruimte met eenvoudig sober bewerke trap, voert naar de bovenverdieping, waar op een ruimen zolder de plaatsing van kapspanten en standvinken de latere bebouwing weergeeft.

Hoe in de 17de en 18de eeuw „Bolestein" er uitzag, zeggen ons de bijgaande afbeeldingen. Het huis lag met de langas langs de Vecht, had een dubbele trapgevel, zooals meerdere huizen uit dien tijd, met schoorsteenkappen, dakvensters en windvaantjes, kruisramen met glas in lood in het bovenste gedeelte, zooals Jan de Beyer het teekende, gesnoeide hagen en (speelhuis) theekoepel, alles volgens de toenmalige tuinarchitectuur.

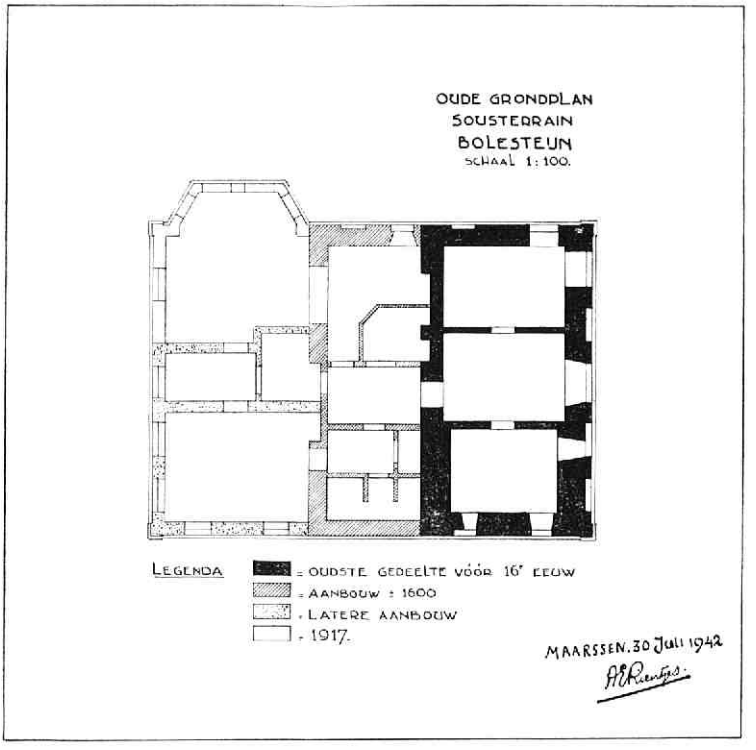

Oude grondplan van Bolestein.

In het speelsche koepeltje, dat als campanile of kloktorentje het dak van „Bolestein" versiert, waarop een pijl naar het Noorden wijst en een scheepje met volle zeilen als windwijzer dient, is een uurwerk met klok.

Deze klok draagt het volgende opschrift in kapitaal:

WAVERVEEN - WAVERE - BOTSHOL - RUIGE WILNISSE - BOLESTEIN
PETIT ET FRITSEN ME FUDERUNT 1829

De beteekenis van dit opschrift wordt ons duidelijk, als wij weten, dat de Heerlijkheid Botshol sinds onheugelijke tijden met Waveren en Ruige Wilnis in de gemeente Waverveen, eigendom waren van den Heer van Bolestein, Theod. Henricus Abels van Waveren te Maarssen. (Jb. „Niftarlake" 1939 blz. XXII).

De Heerlijkheid de Ruige Wilnis bestaat grootendeels uit poelen en uitgeveende plassen bij Vinkeveen, deels afkomstig van het Kapittel van St. Pieter te Utrecht. Botshol behoorde oudtijds aan het kapittel van St. Maria en werd evenals Ruige Wilnis in de 17de eeuw verkocht aan Anthonie Oetgens, Burgemeester van Amsterdam. In de jaren na 1672 hadden deze Heerlijkheden veel te lijden van de Franschen. In het begin der 19de eeuw kwamen zij in eigendom aan den Heer Th. H. Abels, welke de namen op de klok liet vereeuwigen.

Toon der klok is C.; het gewicht pl.m. 50 K.G. diam. 0,44 M. De klokgieters Petit en Fritsen te Aarle-Rixtel zetten de klokgieterszaak voort van het geslacht Petit, waarmede Henricus Fritsen sinds 1815 is verbonden.

Aan het oude gedeelte Zuidzijde bevindt zich nog een oud klokje (diam. 0.22 M.) met opschrift:

F. HEMONY ME FECIT AMSTELODAMI ANNO 1661.

Vermoedelijk dagteekent deze klok van den door Vondel bezongen „clock- en geschutgieter" te Amsterdam den bouw van het zuidelijk gedeelte, dat wij op de oude teekening zien.

Herhaaldelijk leest men bij de beschrijving van Bolestein: „Het gebouw was toen nog niet door een gracht omgeven." Craandijk zegt: „Het gold in de 18de eeuw „voor een zeer vermakelijk huis wegens zijn geboomte en speelhuis aan de Vecht", maar het had destijds vrij wat minder aanzien dan tegenwoordig. Het lag *toen* nog niet in een gracht." (Wandelingen blz. 98). Nu is het echter wel merkwaardig, dat alle afbeeldingen van Bolestein uit de 18de eeuw (1713 — 1731 — 1790 — enz.) alle het huis vertoonen gelegen in een gracht en met brug aan den ingang. Wij zien geen enkele reden om aan te nemen, dat in de 16de en 17de eeuw het huis *niet* in een gracht gelegen was, zoolang teekeningen of geschreven documenten het tegenovergestelde bewijzen. De brug van Bolesteyn lag vroeger ongeveer 1 Meter meer noordwaarts blijkens de gevonden fundeering. In verband met de verplaatsing van den

ingang werd de nieuwe monumentale brug meer naar links geplaatst. Deze werd aangebracht in 1866 en draagt aan de Vechtzijde in het boogschild het opschrift: „De eerste steen gelegd op 12 April 1866 door Mejuffrouw L. Abels. Ontworpen door P. N. Broers, architect te Utrecht.

B. HET WAPEN VAN BOLESTEIN.

Aan de Vechtzijde van het huis Bolestein ziet de voorbijganger, aan het balkon bevestigd, het wapenschild, met helm gedekt, van het riddermatig huis Bolestein. Hetzelfde wapen prijkt op de hoofddeur van het huis. Dit wapen wordt ons beschreven als volgt: een gevierendeeld schild, voerende in het eerste en vierde kwartier eenen *gouden* leeuw en in het tweede en derde kwartier eene *zilveren* lelie, alles op een veld van geel. Dit is het wapen van het geslacht Bole, zooals het oudst ons bekende wapen van *Johan die Bole* voorkomt op het bord: „Namen und wapenen der Ridderen und Knapen des Verbandtbriefs 's Nederstichts, die gesegelt hebben met Heeren Rudolf van Diepholt jegens Heer Walraven van Meurs anno 1436 den lesten Martii." (R. Arch. Utrecht).

Zoo staat het ook op de lijst: „Dese nabeschreven sijn bij de Staten geraemt voor Ridderhofsteden" (7 Oct. 1536) met aanvulling van 1537 en 1539 „Boelestein". Het wapen draagt: Zilveren lelie en gouden leeuw in rood veld. Zoo blijft het wapen van *de Bole* staan op de „Wapenkaart der oude edele en aansienlijke geslachten des Stichts van Utrecht, opgedragen aan de Weledele Grootachtbare heeren Mrs. Hendrik Asch van Wijck en Joseph Elias van der Muelen, Heer van Maarssenbroek, Regeerende Burgemeester van Utrecht." (1769).

Het wapen van de eerste bezitter of stichter is dus overgegaan, zooals dat gebruikelijk was, op de Ridderhofstad zelf, zoodat in 1537—39, toen de Nijenrode's al Heer van Bolestein waren, en een *eigen* wapen hadden, toch in hun hoedanigheid van Heer der Ridderhofstad het wapen van de Bole's bleven voeren en wel met name van Johan de Bole met gouden leeuwen en zilveren lelie's in rood veld. [1])

---

[1]) Cf. „Wapens der hofsteden in 1537—1539 als Ridderhofsteden erkend" in: „Namen en Wapenen der Ridderen" enz. fo. 8. Catalogus Archief der Staten van Utrecht no. 393).

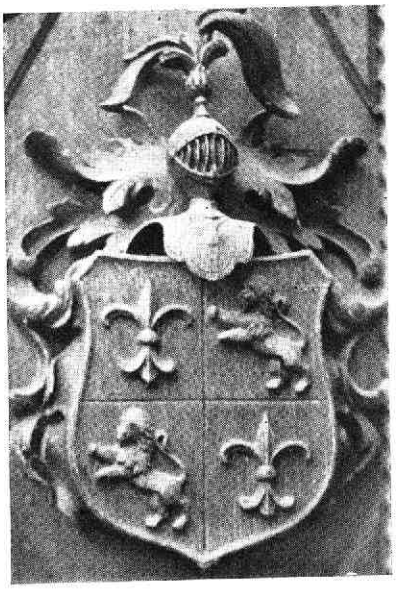

(Foto's archief Schrijver)
Het wapen van Bolestein.

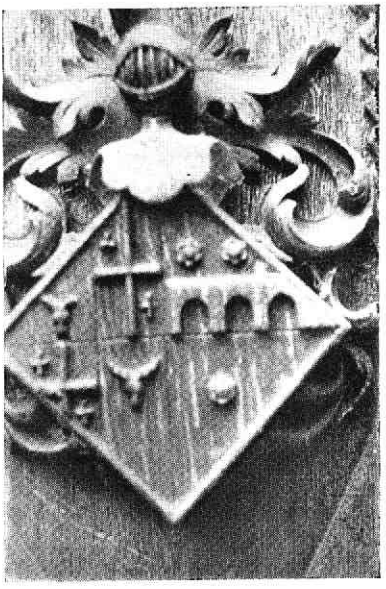

Wapen van eigenares van Bolestein.

Hetzelfde in lateren tijd voor de Godin, en Botter van Snellenburg, die in qualiteit van Heer van Maarssenbroek een eigen wapen voerden. [1])

C. HET GESLACHT *BOLE* OP *BOLESTEIN*.

Bolestein werd op 15 Februari 1538 tot Ridderhofstad verklaard, als leenroerend goed, behoorend aan het Sticht van Utrecht.

Wie heeft het gesticht? Aanvankelijk was het dus geen Ridderhofstad of riddermatig kasteel, maar werd genoemd: „Dat huys geheten Bolesteyn met de hofstede, die daertoe behoort in den kerspel van Maarssen." Waarschijnlijk gebouwd, zooals overal zonder bronopgaaf te lezen staat, door Derck de Bole in de 14de eeuw. Door sommigen genoemd Dirk de Bole v. Eemstede. [2])

---

[1]) Ibidem fo. 173, 188, 194.

[2]) Utrecht en omstreken, 1842. Van der Aa, Aardr. Wdb. i.v. Hedendaagsche Historie of Tegenw. Staat van alle volken, Deel XXII. blz. 155 (Amst. 1772).

De Bole was een oud Utrechtsch geslacht, dat dus zijn naam aan Bolestein heeft gegeven. In het Necrologium van de St. Servaas-Abdij te Utrecht vindt men meerdere namen van die familie vermeld, o.a. Joannes Bole, Sophie Bole, kloosterzuster, Engelradis Bole, kloosterzuster in Mariëndaal, enz. [1]) Het geslacht leefde o.a. nog voort in Bole tot Heemskerk in de 17de eeuw. Verder vernemen wij van Gerard de Bole, rentmeester aan deze zijde van den IJssel in 1333. Johan de Bole Dirksoon wordt genoemd in 1386 bij het bevestigen van het huis Loenersloot. Op 31 Augustus 1498 wordt Jutte, dochter van Gherijt de Bole beleend met 3 morgen land in Qyck, Hadewijch, dochter van Johan de Bole, is weduwe van Dirck van Oostrum, die gerechtigd is in het huis Wickenborch in het gerecht van het Gooy op 11 December 1511. [2])

In het midden der 14de eeuw trouwde Dirk de Bole met Engelina van Drakenburg. Op het einde der 14de eeuw woonde hier de spruit uit deze stam: Gerrit de Bole, Dirkz. Deze wordt ook als Schepen van de stad Utrecht vermeld 1372 en 1374.

Daarna vernemen wij van Dirk de Bole, Gerritsz., die 20 April 1404 zijn huis Boelesteyn opdraagt aan den Bisschop van Utrecht, en het van hem in leen ontving. Dirk de Bole, Heer van Bolestein, zegelde nog in 1413, maar stierf voor 1416, daar alsdan zijn weduwe en kinderen door overgifte van haar schoonvader Gerrit de Bole Dirksz. geëigend werden in 10 morgen lands in Vuylcoop op die Weteringen. Hij trouwde met Hadewich. Hun zoon, Johan de Bole, komt voor in 1418, 1426, 1436 na den dood zijns vaders beleend met Bolestein. Hij werd reeds in 1401 beleend met 10 morgen lands in Vuylcoop, teekende in 1436 den verbandbrief en trouwde met.....

Uit dat huwelijk kennen wij:

Gerrit de Bole,

Hadewich de Bole, die huwde met Dirk van Oostrum.

Op 29 Juli 1438 zien wij als Heer van Bolestein, Ridder Otto Snaef, in opdracht van Johan de Bole.

Op 1 September 1444 zien wij Splinter van Nijenrode bij opdracht van Otto Snaef. [3])

Op 29 September 1458 weer Splinter van Nijenrode bij opdracht van Otto Snaef.

---

[1]) Arch. Aartsb. Utr. 27. 174.

[2]) Reg. Archieven Bissch. van Utrecht 713. 1191. 5014. 1128.

[3]) Niftarlake Jb. 1913. blz. 7.

D. DE RIDDERMATIGHEID VAN BOLESTEIN: RIDDERHOFSTAD.

Aanvankelijk was dus Bolestein een „hofstede" zonder Riddermatige of Heerlijkheidsrechten. Toen de Ridderhofsteden een bepaalde bestemming hadden gekregen in het bestuur der Provincie, en een lijst van erkende ridderhofsteden was aangelegd, zien wij ook Bolestein in 1536 als zoodanig erkend en „riddermatig" verklaard.

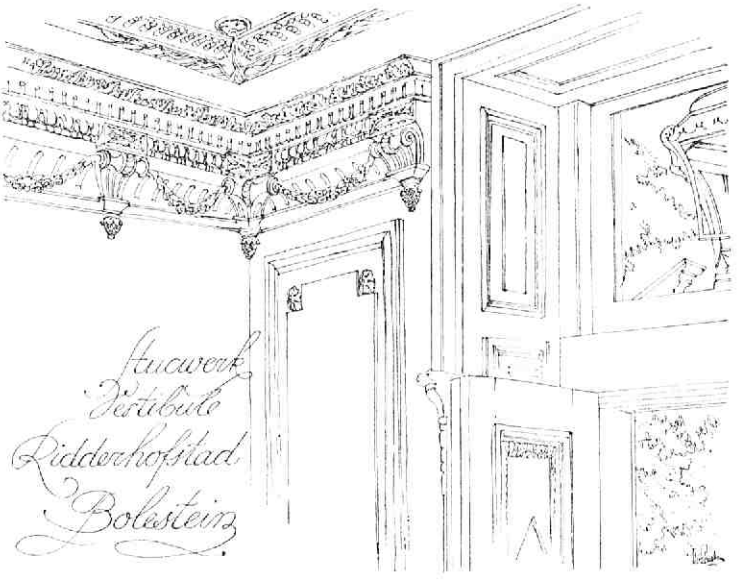

Hal van Bolestein, teekening van W. van Leusden.

Wat beteekent dat eigenlijk? Het woord Ridderhofstad in de provincie Utrecht zegt ons hetzelfde als de „havezathe" in Overijsel, als de „borgen" in Groningen, de „State" in Friesland, of het „kasteel" in Gelderland. Voor het uiterlijk aanzien van het adellijk huis is geen andere bepaling gemaakt dan dat „een Hofstede een regte *Ridderwoning*, d.i. dat een huisman zig op dezelve veilig bergen mogt met lijf en goed, en er in tijd van nood veilig op slaapen". Verder moest men om riddermatig te zijn voldoen aan verschillende voorwaarden, welke telkens of gewijzigd of aangevuld konden worden. De personen moesten o.a. van riddermatige geboorte zijn en daar-

voor door de drie leden der Staten, steden, adel en geestelijkheid, erkend zijn. Zij moesten 24 jaar oud zijn en een vermogen bezitten van vijf en twintig duizend gulden aan vaste goederen in de provincie Utrecht. In de 17de eeuw, toen de Hervorming zijn beslag had gekregen, moesten zij bovendien van de Christelijke Gereformeerde Religie zijn. Behalve deelname aan het bestuur des lands hadden de bezitters van een Ridderhofstad nog andere voorrechten, zooals vrijdom van bepaalde belastingen, o.a. van huisgeld, enz. [1])

E. HET GESLACHT VAN NIJENRODE OP BOLESTEIN.

Hiermede zien wij Bolestein in een ander geslacht. Splinter van Nijenrode, de Heer van Bolestein, was Casteleyn van Muiden en Baljuw van Gooiland. Hij sloot op 11 November 1421 een overeenkomst met zijn neef Alfer van der Horst om elkander en zijne onderdanen niet te benadeelen in den oorlog tusschen Jan van Beyeren en het Sticht. Als Kabeljauwsch edelman diende hij Philips van Bourgondië tegen Jacoba. Den 12den October 1426 opende hij het Slot te Muiden voor Philips, Maarschalk Jean de Villiers de l'Ile Adam. Later koos hij partij voor Jacoba van Beyeren en ging naar het Sticht, waar hij tegenstander van Bisschop Rudolf van Diepholt was. (Dat was in den tijd, van den strijd tusschen Rudolf van Diepholt en Zweder van Kuilenburg).

Op 3 Febr. 1449 werd Splinter met zijn kinderen uit Utrecht verbannen. Hij werd meermalen met stukken lands beleend, o.a. in 1439 met 200 morgen bij den Reigerbroek door Hertog Philips van Bourgondië, in 1461 met stukken op den Zwesereng door zijn neef Gijsbert van Nijenrode, welke leenen hij dadelijk weer opdroeg aan zijn zoon Gijsbert, voorbehoudend zijn lijftocht daaraan, te verheergewaden met een rooden sperwer. Hij stierf den 4de Juli 1471 en werd begraven in het koor van Maarssen's oude kerk. Hij trouwde in 1421 met Johanna van Beyeren.

Na den dood van Spinter van Nijenrode, 17 Sept. 1497, trad op Johan van Nijenrode, Heer van Bolestein; hij huwde twee

[1]) Vergelijk hierover uitvoeriger: Hedendaagsche Historie of Tegenwoordige Staat van alle volken, dl. XXII blz. 155 (Amsterdam 1772). Kasteelenboek van de provincie Utrecht, blz. V—XI, (Utrecht z.j.) J. D. Bastert, Ridderhofsteden in Jb. Niftarlake, 1936, blz. 18.

keer, eerst met Johanna van Montfoort, daarna met Geertruid van Oye, weduwe van Suggerode.

Na den dood zijns vaders Johan van Nijenrode treedt op Splinter van Nijenrode van Velzen, die in 1508 met Willem van Zuylen van Nijevelt voor Dirk van Swieten het Slot Loenersloot als kastelein bezet tegen de Bourgondische krijgslieden. Hij is het, die de tegenwoordige kerk van Maarssen aan het kerkplein heeft gebouwd volgens het nog bestaande opschrift aan den hoekpijler van het noordelijk dwarspand: „Anno Dni millesimo quingentesimo decimo nono mensis marcij XV Splinterus de Nieweroy vir nobil. egregiusq. huic operi primum supposuit lapidem". [1])

Na Splinter v. N. komt diens oudste zoon *Egbert* van Nijenrode aan 't hoofd van Bolestein en werd in 1537 in de Ridderschap van Utrecht opgenomen, trouwde met Mabilia van Rodenburg en met Adriana Sas van den Bosch. Hij werd in 1569 opgevolgd door:

Adriana van Nijenrode, als Vrouwe van Bolestein overleden in 1615. Zij is eerst gehuwd geweest met Willem van Brachel tot Hillesteyn en later met Hendrik Botter van Snellenburg. [2])

F. DE HEERLIJKHEID VAN MAARSSENBROEK.

Bolestein was niet alleen Ridderhofstad, het was ook de zetel van de Heerlijkheid Maarssenbroek, zoodat de Heer van Bolestein tegelijkertijd zich ook Heer van Maarssenbroek noemde. De eerste bewoner met dezen titel was, zooals wij zullen zien, Hendrik Botter van Snellenburg (Snellenburg was terecht een riddermatige hofstad in de baronie van IJselstein), die gehuwd was met Adriana van Nijenrode, Vrouwe van Bolestein, in het begin der 17de eeuw. Degene, die zulk een Heerlijkheid als Maarssenbroek bezat, kreeg zekere rechten op de in zijn gebied liggende eigendommen en bewoners. Daaronder viel ook de rechtspraak in dit gebied, in dit geval het gerecht van Maarssenbroek. De Ambachtsheer liet echter de uitoefening van dit gerecht over aan Schout of Schepenen. In het jaar 1561 werd in het gerecht van Maarssenbroek door den Prins

---

[1]) Splinter van Nyenrode overleed in 1531; hij was gehuwd met Anna van Zuylen). Zie J. J. de Geer. Geschiedenis v. h. geslacht van Nyenrode.

[2]) A. van Buchel, Monumenta passim in templis ac monasteriis trajectinae urbis atque agri inventa.

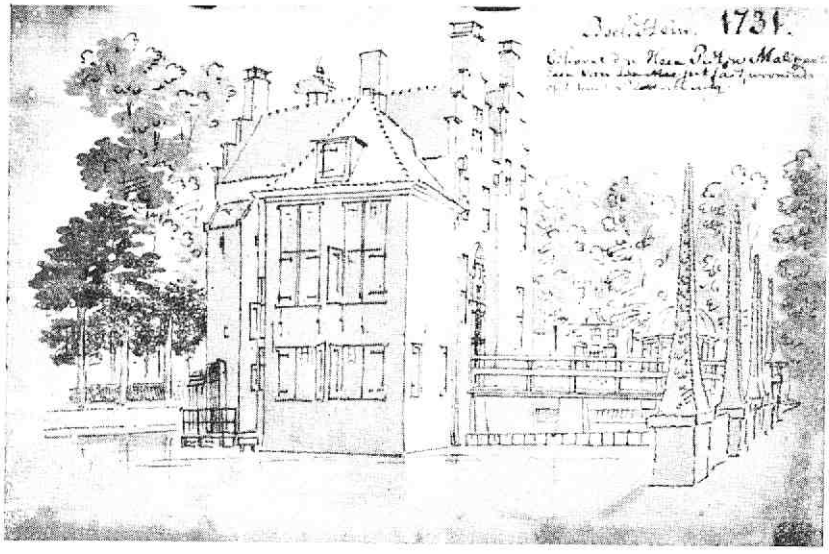

(Foto archief Schrijver)

van Oranje, als Stadhouder in den Hove van Utrecht, ten verzoeke van den Ambachtsheer en de dorpelingen het buurrecht afgeschaft en het schepengerecht ingesteld. Later werd het bezit van de Heerlijkheid Maarssenbroek louter een ornament; reeds toen de Heerlijkheid een gemeente was, bleef de Heerlijkheid nog een gewaardeerd bezit, hoewel er aan dit bezit geen rechten meer waren verbonden. Zoo vinden wij achtereenvolgens als Heeren van Maarssenbroek aangegeven de Botters van Snellenburg, en tot in de 19de eeuw nog Mr. P. J. van der Muelen te Utrecht. [1]) Het gerecht van Maarssenbroek hield zitting in het rechthuis, een herberg van ouds: „de Prins." [2])

G. HET GESLACHT BOTTER VAN SNELLENBURG E.A. OP BOLESTEIN.

In de oude kerk van Maarssen hing een bord aan de muur van het koor met verschillende wapenschilden aan weerszijden en met het opschrift: „A° dni 1615 den 20ste September

[1]) Over de Heerlijkheidsrechten kan men uitvoeriger ingelicht worden door het pas verschenen werk: Kasteelenboek, Provincie Utrecht, (Utrecht 1942).

[2]) Geheymschrijver van Staat en Kerk, Amsterdam—Utrecht 1759.

sterft Mr. Henrick Botter van Snellenberch, licentiat in beyden rechten, heere van Maarssenbroeck en de Reyerscop."

Hij was een zoon van Gijsbert Botter van Snellenburg en Francisca Borre van Amerongen. Na hem komt:

Jhr. Engelbert Botter van Snellenburg op 8 Mei 1594 na de dood van zijn moeder. Hij was dus Heer van Bolestein en Maarssenbroek, waarmede op 18 Mei 1616 hij beleend was. Hij overleed in 1619.

Op 5 Jan. 1620 wordt zijn zoon, Jhr. Philip Botter van Snellenburg Heer van Bolestein en Maarssenbroek. Deze is tweemaal getrouwd: met Cornelia van Zuylen van Nijevelt tot Snaefburg; (De Snaefburg lag dicht in de buurt, waar thans de hofstede van den Heer van Ek is gelegen); later met Christina van Doorn.

Na den dood des vaders zien wij als Vrouwe van Bolestein optreden: Anna Botter van Snellenburg. Zij overleed in 1659. Dan verschijnt Jhr. Willem van Zuylen van Nijevelt, die getrouwd was met een zuster van de vorige Vrouwe van B. n.l. Johanna B. van Snellenburg.

18 Jan. 1664. De weduwe van Willem van Zuylen van Nijevelt, Joanna Botter van Snellenburg, draagt Bolestein op aan *Jhr. David Godin.* Nu leeft een ander geslacht (waarin Drossaertschap van Maartensdijk en Scherpenisse) op Bolestein.

Jan Lodewijk Godin, Hoofdschout van Amersfoort van 29 Apr. 1668 tot 1690, Proost en Kanunnik van St. Marie te Utrecht, Gedeputeerde in de Staten van Utrecht, in 1704 overleden en te Maarssen begraven.

Deze Heer van Maarssenbroek wordt elders Jacob Louis Godin genoemd en hem was de belangrijke zending in 1672 toevertrouwd om evenals de Apostolische Vicaris Johannes van Neercassel voor de Staten van Utrecht het Hof van Versailles, Lodewijk XIV, tot meer clementie met ons vernederd gewest te verbidden. Zes maanden bleef hij in Parijs om voor het zwaar gedrukte Utrecht matiging der oorlogslasten te verkrijgen. Hierover leze men uitvoeriger bij Arend, Geschiedenis des Vaderlands IV, II, blz. 47 en Archief Aartsbisdom Utrecht, XXII. 103.

Een dochter van hem is opgevolgd, n.l.: *Suzanna Godin,* op 26 April 1704; deze huwde met Pieter de Malapert, Heer van Jutfaas, op 25 Mei 1704; *zij* bleef „Vrouwe van Bolestein en Maarssenbroek" en nu nam *hij* den titel aan van „Heer van

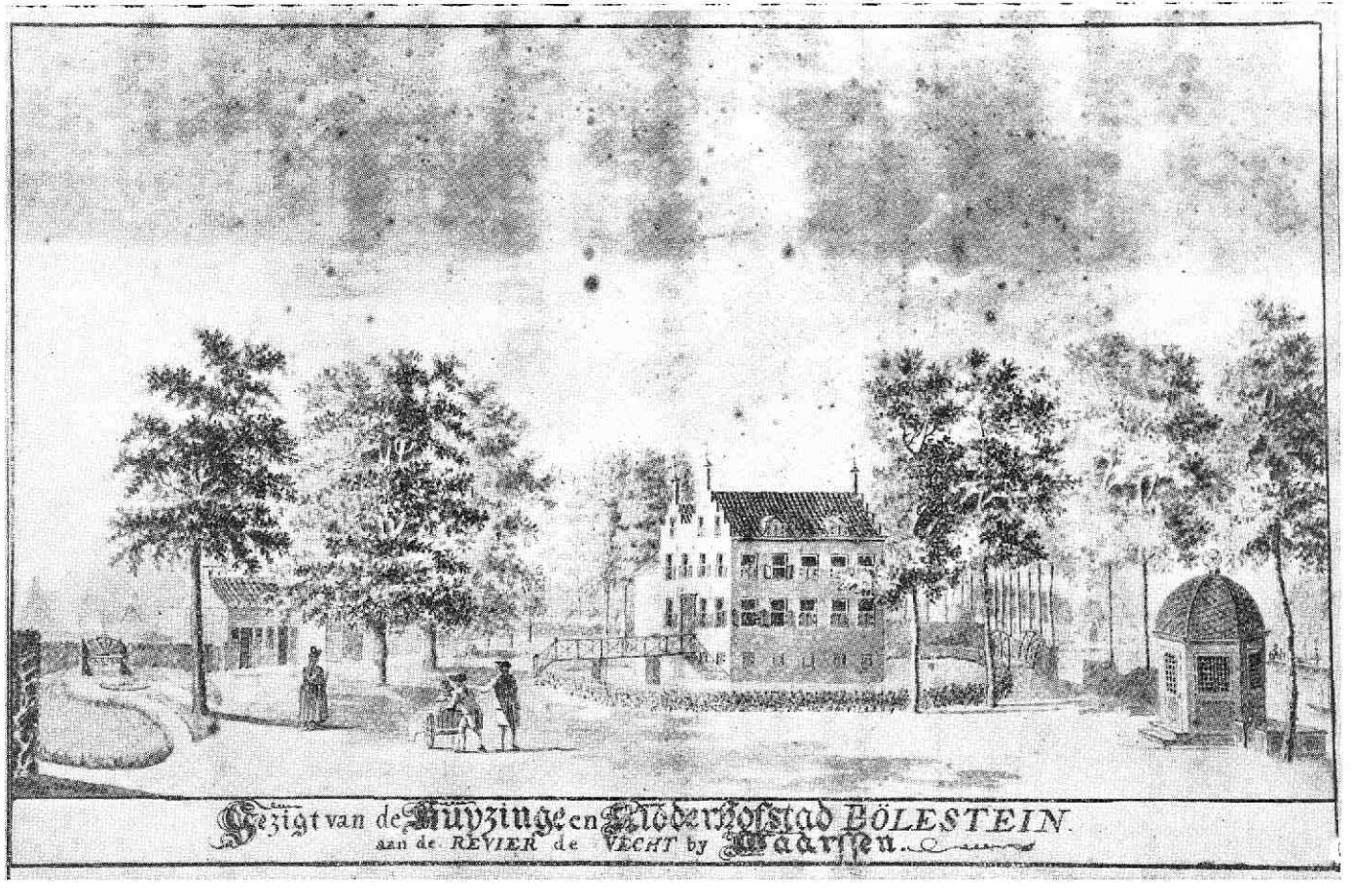

(Foto archief Schrijver)

Bolestein en Jutfaas" en liet aan zijn dochter Maria, gehuwd met Elias Vermeulen, den titel na van: „Vrouwe van Maarssenbroek." Hij stierf in 1738. Suzanna Godin overleed op het huis Plettenburg te Jutfaas op 29 Maart 1738. [1])

Wij zien op 21 Dec. 1713 *Jacob de Malapert,* die overleed op Bolestein 31 Aug. 1782. Hij werd opgevolgd door zijn neef (26 Apr. 1783).

Wie waren in dien tijd bewoners van Bolestein? In dien tijd (op 17 December 1816) werd Bolestein bewoond door Alexander Jan August van Westerholt, Kap. Luitenant ter Zee, gehuwd met Antje Boomstra. Hun kind Charlotta overleed 10 Jan. 1817. Volgens een grafsteen in de Ned. Herv. Kerk te Maarssen overleed op Bolestein den 7den Jan. 1821 Johannes Fahraeus, geb. te Wisby op het eiland Gothland. [2])

Mr. Pieter de Malapert. Deze overleed op Plettenburg te Jutfaas 6 April 1806. De erfgenamen van Jacob de Malapert hebben op 26 April 1783 Bolestein verkocht aan *Mr. Jan Carel Godin van Drakesteyn,* die overleden is te De Bildt, 14 Mrt. 1787.

Zijn zoon, *Louis Pierre Ferdinand Godin* volgt 17 Dec. 1787 zijn vader op. Hij is jong overleden. Op 6 Juni 1792 opgedragen aan Jhr. Walraven Robbert, Baron van Heekeren van Brandsenburg, Burgemeester van Utrecht, overleden op Hoogbeeck en Rooyen te Zeist, 23 Juli 1845. [3])

Op 24 Sept. 1822 kwam Bolestein door koop aan Jan Walland. Hij verkocht het huis aan Theodorus Henricus Abels van Waveren, overleden op Bolestein den 3de Aug. 1865, opgevolgd door zijn dochter, Lena Abels, geb. 5 Juli 1817 te A'dam en overleden te Maarssen 7 Febr. 1894. In 1894 op 26 April werd het verkocht aan een consortium (H. Visser, J. J. van Willigenburg en H. Hageman) om op 4 Juni 1894 over te gaan

---

[1]) Vgl. A. E. Rientjes, Het Kerspel Jutfaas (1910) Plettenburg. In lateren tijd was Joseph Elias van der Muelen, Heer van Maarssenbroek. Van de Botters van Snellenburg bestond in 1655 nog een katholieke tak, zie Arch. Aartsb. Utr. XI. 184. 187. L. J. van der Heyden, De Snaafburg, Jb. Niftarlake, 1913, blz. 9.

[2]) Gemeente-archief, Blois van Treslong Prins, Geneal. Merkwaardigheden in de kerken der Prov. Utrecht, blz. 115.

[3]) Het Wapen van Godin was een gouden beker op lazuur veld, van Snellenburg een gedeeld schild, halve zwarte adelaar 3 gouden sterren 2 : 1 op rood veld. Zie „Namen en Wapenen der Edelen in de provincie Utrecht, p. 173, 188.

aan *Carel Eduard Wolff*, die het op 31 Oct. 1900 weer verkocht aan de H.H. J. C. Strick van Linschoten c.s. Dit was de op 19 Febr. 1901 opgerichte „Vechtstreek", een Maatschappij tot Expl. van onroerende goederen, die het op 3 Sept. 1903 weer verkocht aan: *Johan van de Vijsel.* [1])

J. M. de Muinck Keizer koopt het op 28 Sept. 1917; de Gemeente Maarssen werd eigenaar op 12 Mei 1942. Moge het Gemeentebestuur van Maarssen vreugde beleven van dit eeuwenoud bezit en huis, waarvoor met Monumentenzorg en Heemschut ook „Niftarlake" groote belangstelling aan den dag heeft gelegd.

H. TEEKENINGEN VAN BOLESTEIN.

1. Een teekening in Oost-Indische inkt (1723), Gezicht op het huis Bolestein, 4° (door L. P. Serrurier, Rijksarch. Utrecht).
2. Boelestein 1731 met vierregelig Hollandsch opschrift (origineel in 's Rijksprentenkabinet te Amsterdam). *Cat. Topogr. Atlas 2° 1222.*
3. Ridderhofstad Boelestein 1731, alsvoren, met Opschrift: „Boelestein 1731, gehoort den Heer Pieter van Malapert, Heer van Jutfaas, wonende op het huis „Plettenburg" (Afb. in Wittert van Hoogland, Bijdr. tot de Utr. Ridderhofsteden, dl. II blz. 195).
4. „Gezicht van de Huyzinge en Ridderhofstad Bolestein", enz. 1790. Gezicht op het huis uit het Zuiden. (Teekening in Oost-Indische inkt door Lient. ten Bosch, br. 8°; nieuw aangeworven in 1941 Rijksarch. Utrecht).
5. De Ridderhofstad Bolestein. Gezicht op het huis en de rivier de Vecht. Kopergravure naar J. de Beyer door H. Spilman, br. 4° (uit Nederl. Taferelen IX).
6. Dan zijn er nog afbeeldingen in Zincographie uit het jaar 1894 waaronder ook „La salle d'armes à Bolestein," — gezicht in de wapenkamer van het huis, uit de „Catalogue de tableaux anciens de la succession de L. Abels."
   Ten slotte nog Lithographieën van P. J. Lutgers.

A. E. RIENTJES.

---

[1]) Uitvoerig in Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland, Bijdragen tot de geschiedenis der Utrechtsche Ridderhofsteden en Heerlijkheden. (Den Haag 1912), Deel II, 195.

Koopacten op Gemeente-secretarie werden mij welwillend ter inzage verstrekt.

BIJLAGE.

Uit een brief d.d. 7 Juni 1821 van den Burgemeester van Maarssen, T. van der Vliet, aan den Heer Steph. Deeges te Amsterdam:

...en doet zich thans een gelegenheid op, om het schoonste buitenplaatsje dat hier in den omtrek gelegen is, wel te weten *Bolenstyn*, 't welk den 23 dezer maand alhier publiek zal worden geveild, te kopen, het zal U E.Ed. mogelijk wel bekend zijn, want ik meen dat tijdens U W.Ed.'s verblijf alhier hetzelve door den Heer Westerholt werd bewoond, bij diens vertrek werd hetzelve door den Heer Pharaus gekocht voor *f* 8500.— buiten de kosten, die man heeft het huys veel verbeterd, daarop een chineesche tent geplaatst, die, het verrukkendst gezigt, dat men ergens kan vinden, over de straatweg en de Vecht oplevert, en daar en boven de tuin, die met soorte van vruchtboomen beplant is, na de eerste smaak aangelegd, met een woord gezegd, kan ik U W.Ed. de fraaye en aangename situatie van dat plaatsje, 't welk een riddermatig kasteel is, met haar waarde beschrijven. de meubelen worden drie dagen daarna verkocht, dus vriend! alles naar wensch.

Brief aan Mevrouw Walland:

Maarssen, 16 September 1822.

Hoogwelgeborene Vrouwe!

Geinformeerd zijnde dat den Heer Walland heden de ridderhofstede Bolenstyn van den Heer Ram heeft gekocht en het waarschijnlijk is, dat de Heer Koper ook de kosten van transport moet betalen, terwijl het dan ook aan Z.E.D. vrij staat zoodanige notaris te employeeren, als zijn W.E.D. zal goedvinden, het is dan ook daarom, dat ik de vrijheid neme, mij des wegens bij U Hoogwelgeboren te adresseeren, en te verzoeken, mijne belangens hierin aan den Heer Walland te willen voordragen, de wijl het toch altijd eene hardigheid is, dat perceelen in eene of andere gemeente gelegen, elders buiten dezelve worden overgedragen temeer omdat het transport in Utrecht geschieden, de registratie ook aldaar moet plaats hebben, en waarvoor naar mijn gedagten den Heer Ram dewijl zijn zwager Grothe alhier Ontvanger is, ook niet zal zijn. Ook neme ik bij deze gelegenheid de vrijheid Baas Dolmans, die ten tijde van den Heer van Heeckeren, Juffrouw Kuun, en ook van den Heer Fakrous op de plaats gewerkt heeft, in de gunst van den Heer Walland te recommandeeren.

Na verzekering van respect aan Hoogwelgeborenen en familie van mij en mijne echtgenote heb ik de eer met alle achting te zijn,

Uw E.D.W. Dienaar en vriend,
(get.) T. VAN DER VLIET.

N.B. Afschrift van deze bijlagen dank ik aan de welwillende belangstelling van den Heer M. Remijnsse te secretarie te Maarssen.